

YK:n kestävän kehityksen tavoitteet yhä enemmän osa SeAMKin TKI-toimintaa

10.2.2025

SeAMKin kestävyys- ja vastuullisuusteot ovat hyvällä tasolla, ja monet konkreettiset toimet ovat edistyneet viime vuosina. Huomioita on kiinnitetty esimerkiksi henkilökunnan pyöräetuuteen, rakennusten ilmanvaihtoon, sähköautoiluun ja aurinkoenergiantuotantoon. Lisäksi SeAMK on osallistunut korkeakoulujen Greenmetrics-mittarointiin.

Kestävyys ja vastuullisuustekoja organisoi SeAMKissa kestävän kehityksen ja vastuullisuuden työryhmä. Työryhmä toimii johtoryhmän alaisuudessa ja koordinoi kestävyys- ja vastuullisuustoimia opetuksessa, tutkimus- ja kehittämis- ja innovaatiotoimissa (TKI) sekä kampuksella. Työ on kokonaisvaltaista ja ryhmässä on edustus mm. opettajista, hankkeista, opiskelijoista ja kiinteistöalan asiantuntijoista. SeAMKin kestävän kehityksen ja vastuullisuuden ohjelma ollaan päivittämässä vuoden 2025 aikana, kun aiempi ohjelma päättyy vuoden lopussa. Suunnitelman päivittämistä ja työryhmää koordinoi Heli Hietala.

Hankkeet tukevat kestävyyttä ja vastuullisuutta

Myös SeAMKin TKI-toiminnan tavoitteena on tukea YK:n kestävän kehityksen tavoitteita. Siten SeAMKin kestävyyden ja vastuullisuuden työryhmässä on kehitetty menetelmiä hankkeiden toiminnan ja vaikuttavuuden mittarointiin suhteessa YK:n tavoitteisiin. Konkreettisin esimerkki on ollut se, että Repotronic -

järjestelmässä on seurattu hanketoiminnan vastaamista YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin. Jokaisen hankkeen kohdalla on ollut mahdollisuus valita järjestelmässä se, mihin YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin kyseinen hanke vastaa. YK:n tavoitteita on yhteensä 17 ja ne löytyvät kuvasta 1.

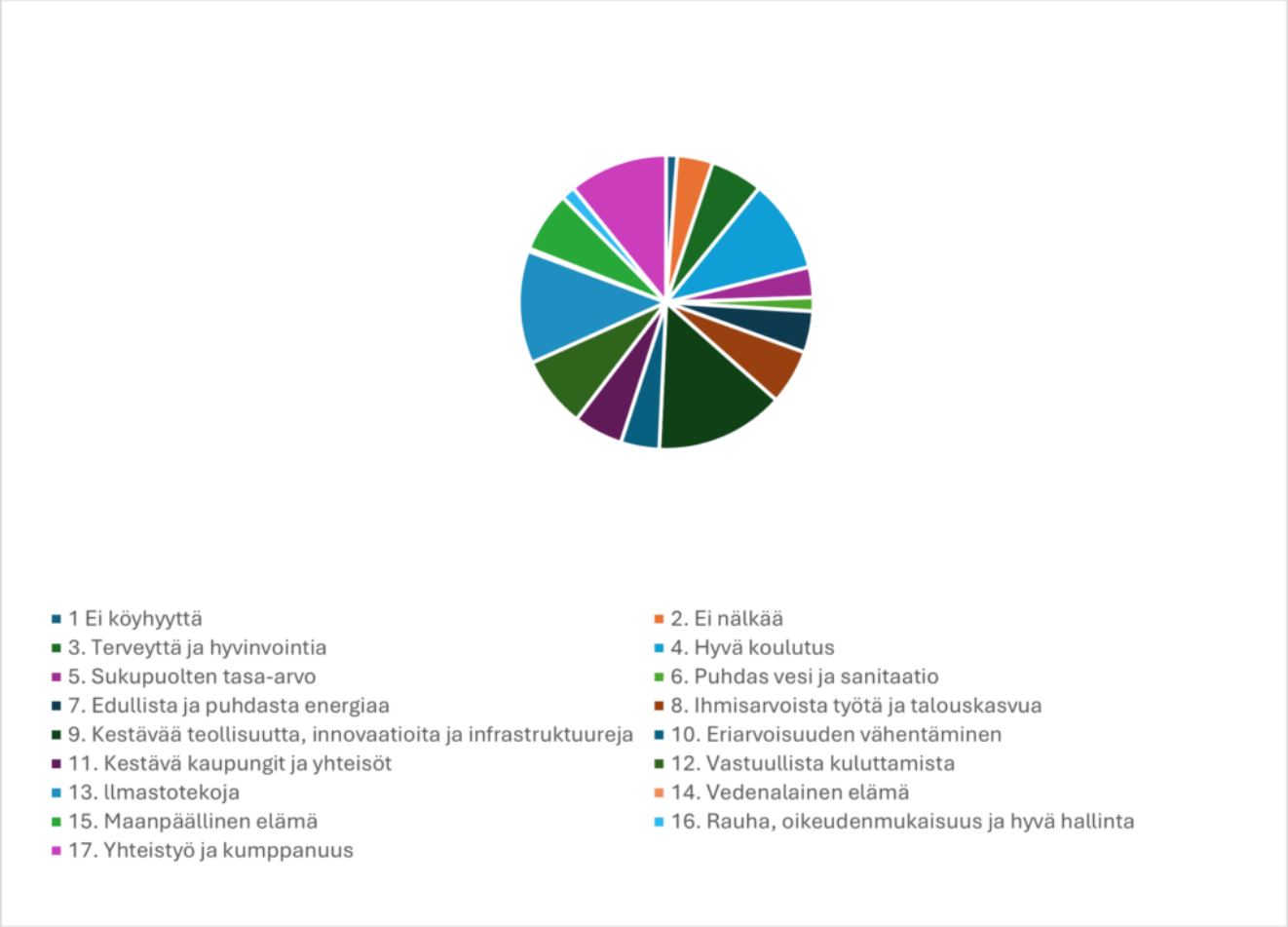

Kuva 1. YK:n kestävän kehityksen tavoitteet (ykliitto.fi)

Vuoden 2025 alussa SeAMKissa oli yhteensä 91 hanketta, jotka liittyvät vähintään yhteen YK:n kestävän kehityksen tavoitteeseen. Tämä tarkoittaa, että noin ¾ SeAMKin kaikista hankkeista on kestävän kehityksen hankkeita, sillä hankkeita on käynnissä vuosittain yhteensä n. 120–140.

Myös SeAMKin vahvuudet kestävyyden alalla näkyvät hankkeiden sisällössä. Eniten hankkeita liittyy tavoitteeseen ”9 Kestävää teollisuutta, innovaatioita ja infrastruktuureja” (47 hanketta), toiseksi eniten tavoitteeseen ”13 llmastotekoja” (41 hanketta) ja kolmanneksi eniten tavoitteeseen ”17 Yhteistyö ja kumppanuus” (36 hanketta). Hankkeiden jakaantumisen eri YK:n tavoitteiden kesken voi tarkastaa kuvasta 2. Erityisesti tavoitteen “9 Kestävää teollisuutta, innovaatioita ja infrastruktuureja” osuus on kasvanut merkittävästi edellisestä vuodesta. Vuonna 2024 alussa niitä oli vain 9 kpl, tosin silloin varsin hiljattain käyttöön otettu Repotronic-tilastointi on saattanut aiheuttaa viivästymistä ajantasaiseen merkintään. Vuonna 2024 eniten hankkeita (18 kpl) oli tavoitteessa ”13 Ilmastotekoja”.

Kaikkiin YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin vastataan vähintään yhdellä hankkeella. Toisaalta vuonna 2025 selvästi vähiten hankkeita liittyi tavoitteisiin, ”1 Ei köyhyyttä” (4 kpl), ”6 Puhdas vesi ja sanitaatio” (5), ”14 Vedenalainen elämä”, (1 kpl) sekä “16. Rauha, oikeudenmukaisuus ja hyvä hallinta” (5 kpl), mikä kertoo näihin teemoihin liittyvien hankkeiden painoalan pienemmästä merkityksestä SeAMKissa.

Kuva 2. YK:n kestävän kehityksen tavoitteet ja niiden painotuksen SeAMKin TKI-työssä vuoden 2025 alussa. Yksi hanke voi edistää samanaikaisesti useampaa tavoitetta (kuva: Kari Laasasenaho).

Kestävän kehityksen ja vastuullisuuden työtä ammattikorkeakouluissa ohjaavat nykyisin myös rahoittajien vaatimukset, joissa kestävyys ja vastuullisuus pitää kirjata esille usein jo hankehakuvaiheessa. Myös opetus- ja kulttuuriministeriö seuraa kestävyyttä osana ammattikorkeakoulujen perusrahoitusta mm. keräämällä tietoa korkeakoulujen hiilijalanjäljestä.

Rahoittajien vaatimukset saattavat helpottaa myös hanketoimijoita tunnistamaan YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin liittyvät yhtymäkohdat aiempaa paremmin. Toisaalta Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto, Arene on koordinoinut kestävyys ja vastuullisuustyötä niin, että YK:n tavoitteet voidaan tunnistaa paremmin ammattikorkeakoulujen TKI-työssä (Kilpeläinen ym. 2020).

Arenen toimesta lanseerattiin myös julkaisu ” Vastuullisen TKI-toiminnan kestävyyskriteerit ammattikorkeakouluissa” (Parkkola ym. 2024), joka helpottaa jatkossa ammattikorkeakoulujen hanketyöntekijöitä tunnistamaan eri kestävyyden tasoihin liittyviä toimia ja niiden edistämistä. Julkaisu sisältää mm. työkalun kestävyystoimien arvioimista varten, jota kannattaa hyödyntää osana ammattikorkeakoulujen TKI-toiminnan kehittämistä.

Kari Laasasenaho, Heli Hietala, Johanna Säilä-Jokinen ja Asmo Myllyaho

Kirjoittajat ovat SeAMKin kestävyyden ja vastuullisuuden työryhmän jäseniä.

Lähteet

Kilpeläinen, T., Okkonen, L., Kääriä, J., Lyyra, S., Liimatainen, L., Huttunen, J., Laitinen, A., Pakanen, S., Laitinen, M., Knuuttila, K., Krusberg, J-E., Lauronen, H., Tuominen, J., Ylikoski, E., Junkkari, T., Kahra, P., Laurila, A., Tyni, S., Koikkalainen, K., Olenius, M., Lehtinen, R., Laasasenaho, K., Pohjanmäki, T., Friman, M., Kangastie, H., Tolkki, J., Pakarinen, T., Häkkinen, K., Matveinen, M., Sagne-Ollikainen, E., Konst, T., Ervaala, O., Jänkälä, S., Hannonen, K., Ahvenlampi, S., Asikainen, E., 2020. Kestävä, vastuullinen ja hiilineutraali ammattikorkeakoulu – Ammattikorkeakoulujen kestävän kehityksen ja vastuullisuuden ohjelma. Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry. Marraskuu 2020. Saatavilla: http://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2020/Kest%C3%A4v%C3%A4%20vastuullinen%20ja%20hiilineutraali%20ammattikorkeakoulu.pdf?_t=1606145574 (24.11.2020)

Laasasenaho, K., Kareinen, J., Kemppainen, O., Varamäki, E. 2024. Kestävä TKI: SeAMKin TKI-toiminta vastaa kattavasti YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin. Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvoston, Arenen blogi. Saatavilla:https://tki.fi/kestava-tki-seamkin-tki-toiminta-vastaa-kattavasti-ykn-kestavan-kehityksen-tavoitteisiin/ (11.3.2024)

Parkkola, T., Knuuttila, K., Laasasenaho, K., Palmgren, M., Träskman, T., Vanhamäki, S., Wuorisalo, J., Laitinen, J., Rimpilä, T. 2024. Vastuullisen TKI-toiminnan kestävyyskriteerit ammattikorkeakouluissa. Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja, 182. ISBN 978-952-456-466-3 ISSN 2343-0664 (painettu) ISSN 2343-0672 (verkkojulkaisu). Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry